

2.7. Gaasisüsteemi pikaajaline planeerimine

Et tagada varustuskindlus ja kindlustada gaasisüsteemi jätkusuutlik toimimine, on hädavajalik gaasisüsteemi terviklik pikaajaline planeerimine. Gaasisüsteemi planeerimisel lähtutakse riiklikest ja Euroopa Liidu eesmärkidest, millest tähtsaim täna on Balti ja Soome regionaalse gaasitaristu kiire väljaarendamine ja selle liitmine Euroopa gaasivõrkudega ning ühise Euroopa Liidu gaasituruga.

Pikaajalisel planeerimisel on oluline hinnata erinevate investeeringute otstarbekust, arvestades nii otsest majanduslikku kui ka rahaliselt mittemöödetavat kasu, näiteks varustuskindlus, keskkonnakaitse ja energiajulgeolek. Elering kaalub gaasisüsteemi planeerimisel mitmeid aspekte ning püüab nende vahel tasakaalu leida: varustuskindlus, turg, keskkond, jätkusuutlikkus ja efektiivsus. Analüüsi tulemused võetakse arvesse gaasi ülekandevõrgu arengukava koostamisel⁹

Kuna Eesti gaasisüsteem on ühenduses lähiregiooni gaasivõrkudega ja liigub selle suunas, et ühendada end ülejäänud Euroopa gaasivõrkudega, siis on oluline ka gaasisüsteemi koordineeritud planeerimine. Gaasivõrgu koordineeritud planeerimine toimub kahe arengukava raames.

Regionaalsel tasandil koostavad süsteemihaldurid iga kahe aasta järel gaasi regionaalse investeeringute plaani (GRIP – Gas Regional Investment Plan)¹⁰ Eesti kuulub BEMIP-i regiooni, kuhu kuuluvad veel Soome, Läti, Leedu, Poola, Taani ja Rootsi süsteemihaldurid. GRIP-is kirjeldatakse ühiseid plaane ja projekte, mis aitavad ühendada omavahelisi gaasitaristuid, suurendada varustuskindlust, luua ühist gaasiturgu ja ühtlasi proovivad adresseerida erinevusi riikide õiguslikus, reguleerivas ja tehnilises raamistikus.

Lisaks regiooni tasandile, koostatakse Euroopa süsteemihaldurite koostöös ning ENTSO (European Network of Transmission System Operators for Gas) eestvedamisel iga kahe aasta järel gaasivõrgu kümne aasta arengukava (TYNDP - Ten Year Network Development Plan)¹¹ Arengukava raames vaadeldakse uusi

ülepiirilist mõju omavaid projekte ning hinnatakse neid tehniliste ja sotsiaal-majanduslike indikaatorite alusel. Kõige kasulikumat projektid kantakse arengukavasse ning viiakse süsteemihaldurite koostöös ellu. Gaasituru tehniliste ja sotsiaal-majanduslike analüüside tegemiseks kasutatakse vastavalt gaasivõrgu ning gaasituru mudeleid.

⁹<http://gaas.elering.ee/kasulikku/arengukava/>

¹⁰<http://www.entsog.eu/publications/gas-regional-investment-plan-grips>

¹¹<http://www.entsog.eu/publications/tyndp>